

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.10.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

İnterseks, bireyin doğuştan kromozom, hormon veya üreme/beden özelliklerinin tipik kadın ya da erkek kalıplarına uymaması durumudur. Tıpta “cinsiyet gelişim farklılıkları” (CGB/DSD) olarak da adlandırılan interseks, halk arasında “çift cinsiyetli”, “erdişi” ya da “hünsâ” gibi kavramlarla bilinmektedir. Bu durum doğuştan gelen biyolojik bir özellik olup, kişinin kendi tercihinine bağlı değildir.

Tarihsel ve kültürel olarak toplumumuzda bilinen interseks olgusu, İslam hukukunda dahi “hünsâ” kavramı çerçevesinde tanınmıştır. Dolayısıyla interseks varoluşu ahlaki bir tartışma değil; temel insan hakları çerçevesinde ele alınması gereken bir gerçektir.

Uluslararası insan hakları belgeleri interseks bireylerin eşit yurttaşlık hakkını güvence altına almasına rağmen, Türkiye’de interseks yurttaşlarımız kimlik belgeleri ve hukuki tanınma süreçlerinde ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Bu durum eğitim, istihdam, sosyal güvenlik ve adalet erişimi doğrudan etkilemektedir.

Belirtilen sorunların yanı sıra interseks yurttaşlarımız, hukuki tanınma ve kimlik belgeleri konusunda ciddi engellerle karşılaşmaktadır. Kimlik bilgilerinin düzenlenmesinde yaşanan sorunlar, kişilerin eğitim, istihdam, sosyal güvenlik ve diğer temel haklara erişimini doğrudan etkilemektedir. Bu durum, eşit yurttaşlık ilkesine ve adaletin erişilebilirliğine aykırıdır.

Bu bağlamda;

1. İntersekslerin kimlik belgelerinin düzenlenmesinde yaşadıkları sorunların çözümü için Bakanlığınızın yürüttüğü bir çalışma var mıdır?
2. Yasal düzenlemelerde intersekslerin açıkça tanınmamasının doğurduğu hak ihlallerine dair bir inceleme yapılmakta mıdır?
3. Medeni Kanun'da intersekslerin haklarını güvence altına alacak açık düzenlemeler yapılması için bakanlığınızın hazırladığı bir taslak ya da öneri mevcut mudur?
4. İntersekslerin adalet mekanizmalarına başvurduğunda ayrımcılığa uğramamaları için hâkim, savcı ve diğer yargı personeline yönelik özel bir eğitim programı planlanmakta mıdır?
5. İnterseks çocukların rızaları olmadan yapılan cerrahi müdahalelerin, ilerleyen yaşlarda açılabilir davalara konu olması halinde, mağduriyetlerin giderilmesi için özel bir hukuk mekanizması planlanmakta mıdır?
6. İnterseks yurttaşların haklarının korunmasına yönelik yeni bir yasal düzenleme yapılması gündemde midir?
7. Bakanlığınız, interseks hakları konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarını dikkate alarak bir uyum çalışması yapmakta mıdır?